Arkivbladet

Information från Föreningsarkivet Västernorrland Nr 1 2022

EEA - Enskilda e-arkivet

Med på bilden är Annika Bergsland, Arkiv Sörmland, Per Agius, Folkrörelsearkivet för Uppsala län och Anna Andersson, Föreningsarkivet Västernorrland.
Fotograf: Medarbetare vid Folkrörelsearkivet i Uppsala län

Vi har tagit vårt samarbete med Arkiv Sörmland och Folkrörelsearkivet i Uppsala län ett steg närmare genom att bilda föreningen EEA Enskilda e-arkivet som ska fungera som ett utvecklingscentrum för e-arkiv inom den enskilda sektorn. I höst kommer vi att rekrytera en verksamhetsledare.

Nya medlemmar

Under första halvåret 2022 har vi fått följande nya medlemmar:

Härnösands spiritualistiska förening HSF
Riksteatern Västernorrland
Studentkåren i Sundsvall
Öbacka Jazz & Blues

Vi har även fått två stycken hyllmeterkunder
Bjässbodarnas samfällighetsförening
Svenska Kommunalpensionärerna SKPF avd 4, Sundsvall

Vi hälsar er hjärtligt välkomna.

Statsvandring i Sundsvall

Stadsvandring i Sundsvall den 9 augusti 1922.
Ovan: Sara Öhman spelar en piga och nykterhetsdam och Elme en sågverksarbetaren.
Nedan: Elme som sågverkspatronen Jonas Fröst.
Foto: Anna Andersson.

Nionde augusti bjöds Sundsvallsborna in till en stadsvandring ”Bland arbetare och patroner i Sundsvalls stenstad”. Det var ett samarbete mellan Sara Öhman och Elme Ämting från Föreningsarkivet Västernorrland samt Tina Johansson från Sundsvalls museum .

Tina var iklädd rollen som feministen Frida Steenhoff, Elme var sågverksarbetare och patronen Jonas Fröst, Sara var piga och nykterhetsdam. Berättelserna handlade bland annat om Sundsvallsstrejken och hur det var att leva i Sundsvall som fattig efter branden 1888. Vandringen fullbokades snabbt och 30 nöjda lyssnare fick med sig en hel del Stenstadshistoria hem.

Arkivens dag

Den 12 november blir det åter dags för årets Arkivens dag. Huvudakt på programmet är berättarduon Skvätten som består av Sara Öhman och Maria Nordlund, kunniga i Västernorrlands lokalhistoria och speciellt när det gäller folktro. Temat för årets Arkivens dag är Myter och Mysterier.

Arkivpedagogiken

Under hösten har ett samarbete inletts med Örnsköldsviks museum. Elme och Sara ska hålla i en aktivitet för skolklasser på museet som fokuserar på tiden 1920-1950, från depression till folkhem.

Projektet Livskraft där äldre personer med demens samlas och pratar om minnen är igång och ska ha träffar i Härnösand, Sollefteå och Sundsvall. Sara leder mötena och Elme dokumenterar minnena, självklart med deltagarnas godkännande.

I oktober reste Elme ner till Stockholm för att medverka i SVT:s nya satsning, TV-serien Sveriges historia. Elme uttalar sig som expert om folkrörelserna i Sverige. Detta har krävt en del researcharbete varför annan utåtriktad verksamhet fått stå tillbaka lite under den tidiga hösten.

Sundsvalls Tustistförening

Vy över Indalsälven vid Sillre i Medelpad.
Bildkälla: Medelpads Tusist-förening

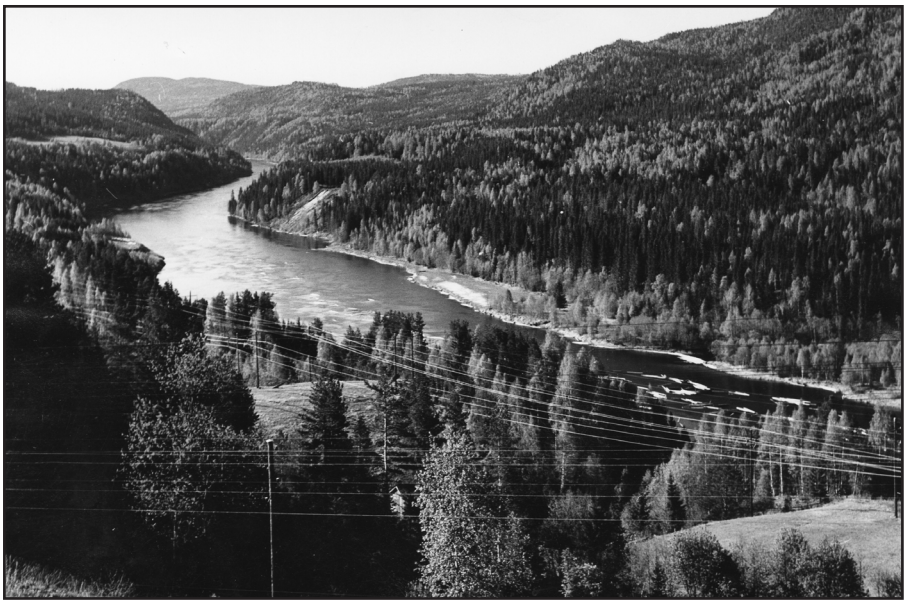

Medelpads turistförening bildades den 12 september 1893 som en kretsförening till Svenska turistföreningen. Föreningen skulle verka för turismen i Medelpad och ”göra området känt och välkänt för vårt land”. Jordmånen för den nya föreningen var i viss mån redan preparerad. Redan år 1888 hade hamnkapten Adolf Nordberg tagit initiativet till startandet av en reguljär turisttrafik med ångbåtar längs Indalsälvens Medelpadsdel upp till Jämtlandsgränsen i Utanede, Fors socken. Tre ångare sattes in: ”Turisten” som gick från Sundsvall till Bergeforsen, hjulångaren ”Indalen” som förde resenärerna till Liden, där en mindre propellerdriven ångare ”Liden” gick vidare till landskapsgränsen. Den resan, kombinerad med skjuts från Utanede till Bispgården, tåg till Sollefteå och båt nedför Ångermanälven till Härnösand och Sundsvall igen, var en rundtur som resenärerna sent skulle glömma och den blev – även internationellt sett – en av landets mest kända och uppskattade turistattraktioner.

I Sundsvall hade Turistföreningen tidigt uppfört ett utsiktstorn och en mindre serveringspaviljong på krönet av Norra Stadsberget. Den nya anläggningen uppskattades och tornet besöktes första sommaren av 3 760 betalande, och serveringslokalen visade sig vara för liten. I början av 1900-talet uppfördes en större serveringsbyggnad, Turistpaviljongen, som än i dag finns kvar även om den byggts om och moderniserats ett flertal gånger.

År 1905 ändrades föreningens namn till Sundsvalls turistförening. Ungefär samtidigt bildades en annan förening i Sundsvall, Stadsparkföreningen, vars syfte var att ordna en parkanläggning på Norra Stadsberget, där åttio tunnland av berget skulle användas till detta ändamål. 1930 upphörde Stadsparksföreningen som då överlämnade sina tillgångar samt stadsparken till turistföreningen.

Föreningens verksamhet utvidgades under årens lopp till andra områden. Den startade som en lokal turistförening för Sundsvall men kom så småningom att omsluta hela landskapet Medelpad. Detta bidrog till att man vid årsmötet 1929 återtog namnet Medelpads turistförening.

Med tiden fick man även upp ögonen för Södra Stadsberget. Även där uppförde föreningen ett utsiktstorn och några år senare medverkade de i tillkomsten av byggnaden Gillestugan.

År 1957 träffades Turistföreningen en överenskommelse med Medelpads fornminnesförening, genom vilken Turistföreningen under en tid av 49 år fick ta hand om en del av de kulturbyggnader som Fornminnesföreningen uppfört på Norra berget. Några av dessa hus kom att användas till vandrarhem i Svenska Turistföreningens regi. För vandrarhemsrörelsen byggdes även anläggningen Gaffelbyn 1959. Den bestod vid starten av åtta stugor med fyra sovplatser i vardera. År 1964 tillkom sju stugor och ett år senare uppfördes även en samlingsstuga.

Ann-Britt Nilsson

Förtroendevalda 2022

Ordförande
Rodney Engström

Vice ordförande
Maggis Frisk

Regionens representanter
Bo-Anders Öberg
Per Gybo

Ledamöter
Göran Karlström
Signe Weiss
Åke Hamrin

Ersättare
Olle Burlin
Jan Jennehag

Adjungerad
Lars-Åke Andersson

Kommunförbundets representanter
Christina Lindberg
Vakant

Landsarkivets representant
Mona Bergman

Arkivchef
Anna Andersson

Personalens ombud Unionen
Vakant

Revisorer
Elisabeth Bergström
Samuel Möller

Ersättarerevisorer
Rolf Eriksson
Birgitta (Britt) Rinnan

Valberedning
Ingrid Flodin
Margareta Ragnarsdotter
Lars-Åke Boman

Adressändring

Vid adressändring hör av er till oss, så de utskick som vi gör kommer rätt. Lämna gärna föreningens e-postadress till oss.

Kontakt och öppettider

Inlämning av arkivhandlingar i Sundsvall sker på Kommunhuset efter överenskommelse.
Kontakt tas med André Holmsten
Telefon 076 117 87 60

Forskarservice
Kommunhuset i Sundsvall.
Ta kontakt med oss i förväg för att beställa önskat material.
Öppettider: Måndag till fredag 08:00-16:00

Inlämning av arkivhandlingar i I Härnösand sker på Arkivcentrum Nord.
Kontakt tas med Torgny Kemper.
Telefon 076 779 85 75.

Forskarservice
Arkivcentrum Nord (ACN)
Majorsgränd 4, Härnösand.
Ta kontakt med oss i förväg för att beställa önskat material.
Öppettider 09:00-12:00.
Telefon ACN: 076 779 85 75

Föreningsarkivet Västernorrland

Postadress:	Norrmalmsgatan 4, 851 96 Sundsvall	
Besöksadresser:	**Sundsvall** Kommunhuset i Sundsvall	**Härnösand** Arkivcentrum Nord, Kusthöjden
Tfn:	076 119 65 20, arkivchef Anna Andersson	076 779 85 75
epost:	foreningsarkivet@sundsvall.se	
hemsida:	www.foreningsarkivet.se	

Layout: Ann-Britt Nilsson **Redaktör:** Anna Andersson